

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadónálban átvéve:
 Egész évre — 16 kor.
 Negyedévre — 4 „
 Helyben házas hordva:
 Egész évre — 20 kor.
 Negyedévre — 5 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor.
 Negyedévre — 6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétig és
 Unany utáni napok kivételével
 Szerkesztőség és kiadónál:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.
 A szerkesztőség kérésreki visszadáskor
 vagy megérkezése nem vállalunk.
 Előfizetések és hirdetések a
 kiadónálban intézendők.
 Egész más ára 3 fillér.

NAGYVÁRAD, febr. 23

A kiegyezés.

Az általános mély érdeklődés, mely az Ausztriával kötendő vám és kereskedelmi szerződés, új vámtarifa, gőzhajószállítás adómentességére vonatkozó törvényjavaslatok tömegét illeti, igen is megokoltak látszik úgy a multak keserű tapasztalatai, mint a jobb jövő reménye érdekében.

Ha azon statisztikai adatok tömegét tekintjük, melyek a mult tiz évi kiegyezés vámterület külkereskedelmi forgalmát foglalja magában, méltányolni tudjuk azt a rendkívüli munkát, melyet a miniszteriumok végeztek. Ha a fentemlített törvényjavaslatoknak csak főbb mozzanataira térünk is ki ezuttal, elég fogalmat alkothatunk a kiegyezés jelen fontosabb tételeiről.

A vám- és kereskedelmi szövetség törvényjavaslatánál tulajdonképp az 1878-ik évi kiegyezés maradt érvényben egész 1899 végéig, mert az 1898 tavaszán beterjesztett törvényjavaslatok nem váltak törvénynyé és így minden a régiben maradt 1899 végéig. Ez évben azonban ha új kiegyezést kötni nem sikerül a XXX. törvénycikkkel oly elintézet nyert, hogy egyoldalulag törvénybe iktattatott, Ausztriában pedig a 14. §-al emelték törvényerőre.

A 1899. XXX. t.-cz. azonban már javított formában vette át a 1398-ban törvénynyé nem emelkedett kiegyezési

javaslat összes előnyeit, a mely a mezőgazdasági termények hamisítására, őrlési forgalom megszüntetésére, állatforgalom szabályozására, adó visszatérítésekre, kiviteli jutalmakra, mesterséges borokra stb. időközi módosítások érvényre emelkedtek.

A vámszövetségi tervezet fontosabb módosításai a vámjárásról új törvényjavaslat készítése, a vámkezelési átalány emelése Ausztriában 2.200.000, Magyarországon pedig 700.000 koronára.

Közgazdaságilag igen fontos az állategészségügyi egyezmény szabad forgalma megvédése mellett a hizott sertés bevitelének megkönnyítése, a sovány sertésbevitel megnehezítése és a sok vitát keltett tiroli gabona vám fenmaradása, mely az előbbi szerződés szerint már ez évben megszűnt volna.

Ez volna a fontosabb különbözet a régi és újabb vámszerződés között. A melynek keretében az újabb tiz évi ciklus mozog.

Az új autonom vámtarifa javaslat azon réven mutatkozik előnyösebbnek a régivel, hogy még a régibb védvámirányzata az ipari termékeknek kedvezett — a mezőgazdasági cikkek vámmentessége hagyatott meg, vagyis a szabad kereskedelem versenyének volt kitéve. Innét a magyar mezőgazdának az a felajdulása, hogy »saját zsirunkba fulladunk.«

Németország volt az első, a ki már 1879-ben új vámtarifája következtében főbb kiviteli cikkeknek, gazdasági terményeinknek, lisztünknek és állatainknak

eddig vámentességét megszüntette és beviteli vámjait tetemesen felemelte. Természetes ezt követték a többi államok, a melyek mellett Észak-Amerika az olcsó termelésével előzönlötte a londoni piacot, ahonnan folyton erősebben szorít le bennünket nyersterményeivel.

Lényegében a tizenöt éves vámtarifánk vannak még most is érvényben, pedig a világ tizenöt év alatt igen nagyot fordult. A nemzetközi áruforgalomban a napról-napra tért hódító új cikkek, külszörszágok kereskedelmi versenyviszonyai, a minden téren rohamos fejlődés a vámtarifáknak olyan új megváltoztatását teszi szükségessé, ahol föltétlen egyenlő tekintetbe jöhessen úgy a mezőgazdasági termelés, mint az ipari termék.

Az idegen államokkal kötendő szerződés fő lényege az osztrák kormány-nal együttesen megállapítandó új vámtarifa oly intézkedése, hogy ennél fogva mindkét állam mezőgazdasági és ipari érdekeit egyformán megvédelmezze.

A vámtarifajavaslat közös vámterületre vonatkozó részében a legnagyobb vívmány a többiek mellett a megtorló intézkedések, melyek olyan esetben alkalmazhatók, ha áru olyan országból érkezik, hol úgy áruink, mint hajóink kedvezőtlen eibánásban részesülnek, a tarifában az ilyen országból származott áru a behozatalnál megállapított vámon felül még ennek kétszáz százalékáig, vagy az áru teljes értékének összegéig terjedhető vámpótlék alá esik. És ha vámentes volna az áru, száz százalékig

A „TISZÁNTÚL“ TARCZÁJA.

Becsapta a vejeit.

Irta: Vértessy Gyula.

A gránátszínű apcai bor ott ragyogott előtűnk a poharakban s a pipákban is vigan sisergett az illatos gálócsi és tudja Isten, mégsem éreztük magunkat kedélyesen.

Persze máskor Petényi Barnabás ur, így pipaszó mellett a legjobb ízű anekdotákat szokta kitalálni, most pedig erősen melankólikus hangulat vett rajta erőt.

Mintha harapófogóval húzták volna ki belőle a szót, csak úgy néha-néha dobott oda egy kesernyés megjegyzést:

- Nem ér ez a világ egy hajítófát se!
- Szegény ember, komisz ember!
- Mindenki hunczut!

— No, mi ketten csak kivételek vagyunk? — kérd-iztem mosolyogva.

— Fiatalemberekről beszéltem! Legényemberekről! Azok hunczutok! Zsiványok!

Dühösen hajított le egy pohár bort, mintha a mérgét akarta volna l nyelni Barnabás ur s csak úgy beszélt tovább kissé higadtabb hangon.

— Látod mennyi éhenkórász jár a házamhoz. Az egész város fiatalságát etetjük, itatjuk; valóságos vendégfogadó a házunk, a leányamról azt mondják, hogy csinosak, kedvesek, a sok éhenkórász kurizál is nekik halálig, agyontánczoltatják őket, virágból is kijut nekik, meg éjjeli muzsikából is (ezt szivesen engedném), de... de házasságról szó sincs! It vénül a nyakamon mind a három! Hat nem gyalázat ez? Kipusztítanak mindenből, a nélkül, hogy csak egy leányomat is feleségül vennék! No hát pajtás, ez már mégis szemtelenség!

— Hja, öregem, manapság hozomány nélkül bajos tudni a leányokon! Bezzeg csak lenne egy kis pénzed! Vagy legalább hinnék, hogy van!

— Te — kiáltott föl Barnabás ur — van egy eszmém!

— Halljuk!
 — A leányok férjhez fognak menni.
 — Ha elveszik őket, mindenesetre!
 — El fogják venni! S neked fogom köszönhetni! Világosságot gyujtottál az agyamban! Elhitetem velük, hogy gazdag vagyok! Lépre mennek! Pompás terv!

— Egyáltalában nem találom pompásnak. Mert az emberek nem hisznek oly könnyen. Pláne a házasulandó fiatalemberek! Ravasz rókácskák ő kelmeék!

— Én még ravaszabb leszek! Mintha már a kezemben lenne a három vő. Tout le trois! Kézből játszom!

Mosolyogtam Barnabás ur lelkesedésén és

Kitűnő saját termésű borok

kaphatók lakásomon üvegezten a következő áron:

	1 liter	0,7 liter	0,5 liter
1. Új (palaczk nélkül)	frt 32 kr.	frt — kr.	frt — kr.
2. Ó, asztali, n.-várad, fehér	40		
Finom fajborok:			
(palaczkkal)			
3. Kadarka, vörösbör, ménesi	1	90	65
4. Cabernet, vörösbör	1	10	70
5. Sauvignon, fehér csemegebör	1	20	10
6. Ménesi aszú, vörös			2

Hogy finom fajboraim a n. é. közönség részére könnyebben hozzáférhetőek legyenek, a 3., 4., 5., 6-os számú fajokból 7-10 és 5-10 literes üvegekben **IJJ. POPPER JÓZSEF** ur kereskedésében bizományi raktárt tartok, a hol is a jelzett boraim ugyanazon árrban kaphatók, mint nálam.

10 üvegen felüli megrendelést házhoz is szállítok.
 Saját termésű törköly-pálinka és cognacomat is áruba bocsátom

Molnár Lajos

Schlauch-tér 18. sz.
 Telefonszám: 406.

terjedhető különleges vám alá vonható rendeleti uton.

A mezőgazdaságra nézve a javaslat azon része, melyben a kormány felhatalmazást nyer arra, hogy beiföldi rossz termés esetén a Lajthántuli kormányval egyetértve a gabona és hüvelyesekre vetett vámokat a visszaélés ellenőrzése mellett ideiglenesen leszállíthassa, vagy határon kívül helyezhesse, igen súlyos veszedelemet rejt magában, mert kaput hagy a visszaélésre, a mely még tovább folytatva van az ipari cikkek vámmentességének azon kivételében is, hogyha azok kikészítés végett hozatnak be. Van-e oly ellenőrzés, amely e tekintetben képes legyen a kívánalomnak megfelelni? Alig hihető.

De az Achilles sarok még mindig hátra van és ez a fedezetlen tőzsdei határidő üzlet. Ha a vámok felemelésével a külföldi gabona behozatal ellen némi védelmet találunk is, ki védi meg terményárainkat a papiros buza erkölcs-telen játéka ellenében? Könyvtárakat képezne már a tőzsdei játék ellen írott művek halmaza a papiros buzával, a mely könnyet facsar a gazda szeméből, midőn látja, hogy alig sikerült buzatermését fél áron kell elveszítgetni, mert a papir buza lenyomta a termény árakat — s a verejtékkel előállított terményt a termelő gazdának fél áron kell elveszítgetni. Még a tőzsdei határidő üzletek meglesznek, addig a védvámoknak igen kevés a jelentősége.

Igen keserű meglepetést szerez, hogy míg a szomszéd Ausztriában május elsejétől tiltva van a határidő üzlet — addig nálunk szó sem fordul eme tilalomról, holott egyenesen ezen kellett volna kezdeni. Az ügy természetéből kifolyó dolog, hogy a tőzsdejátékosok tömege Budapestre és a vidékre teszi át játékának színterét, hogy élősdi tevékenységét kimondhatatlan kárunkra itt folytassa.

A vámvédelem teljes érvénye csakis a papir buza eltörlésével juthat rendeltetésének megfelelő jelentőségére. Még a

leselkedő spekuláció keze szabadon mozog, addig markában tartja a vámvédelem előnyeit.

Ehhez járulnak még a szabad raktárak meghagyása a mely kiegészítője a fedezetlen határidő üzletnek és a nyers anyagra kivetendő vámok elejtése, a mely szabad behozatalt képezvén, különösen kender- és lentermelésünket fenyegeti veszélyel, a mi pedig előnyösen lenne termelhető. A kereskedelmi szerződések helyes megkötése és a rég óhajtott közgazdasági helyes és erélyes politika volna hivatva a kiegyezés hátrányait elenyésztetni.

K—y Andor.

Szell Kálmán Bécsben.

Szell Kálmán miniszterelnök — mint Bécsből táviratozzák — tegnap három negyed órai kihallgatáson volt *Ferenc Ferdinánd* trónörökösnel. Elutazása előtt találkozott *Körberrel* és *Goluchowskyval*. A miniszterelnök még tegnap visszatért Budapestre.

A csékei választás.

Ma vívják meg a nagy döntő csatát a magyar-csékei kerületben néhai Fassie Tódor mandumáért *Papp János* megyei főjegyző és dr. *Dési Géza* szabadelvű programmal — előbbi mint a szabadelvű párt hivatalos jelöltje, — továbbá dr. *Adorján Emil* függetlenségi programmal.

Mindhárom pártja erősen dolgozik saját jelöltje érdekében. Dési vasárnap több községet bejár, ugyisint Adorján is, kit utjában több képviselő kísért. *Papp János* hívei is mindinkább szaporodnak, — bár ő nem tartózkodik a kerületben, — és nem lehetetlen, hogy az ő neve kerül ki győztesen a harczból.

A rend fenntartására tegnap *Fischer Oszkár* őrnagy parancsnoksága alatt a 37-ik gyalogezred 3-ik zászlóalja ment ki a kerületbe. Mint telefonon bennünket értesitenek, a választó polgárok hangulata csendes.

Szóllósy csékei főszolgabíró nem avatkozik a korteskedésbe, de *Markovits* belényesi

szolgabíró eljárása ellen a függetlenségi párt fel van lázadva és a mai nap folyamán bűnvádi feljelentést akarnak tenni, mert mintegy 100 független érzelmi választót, kik a választás színhelyére igyekeztek, letartóztatott.

A párt vezető embereinek erélyes közbelépésére mintegy nyolcvan nagy nehezen szabadon bocsátott, de vagy huszat nem. A választók már nagy számban érkeztek a választás színhelyére.

A választás reggel 9 órakor kezdődik két küldöttség előtt.

A nyitrai választás.

Nyitráról jelentik: dr. *Rudnay* Sándor, a nyitrai szabadelvű párt jelöltjét ma egyhangulag a kerület országgyűlési képviselőjévé választották.

A galántai választás.

Diószegről jelentik: Gróf *Esterházy* Mihály, a szabadelvű párt képviselőjelöltje, több országgyűlési képviselő társaságában befejezte körutját a galántai kerületben. Ellenjelöltjei, dr. *Kormos Béla* néppárti és dr. *Havas József* Kossuth-párti. A választás márczius 4-én lesz. Választási elnök dr. *Kraskovics Ferencz*, helyettese dr. *Neumann Mór*. A járásban eddig rendezavarás nem történt, ámbár a választási mozgalom igen nagy méretű.

A bírák és a fizetésemelési törvényjavaslat.

A pénzügyminiszter által a Ház asztalára letett törvényjavaslata, mely az államtisztviselők helyzetének javítását célozza, elégtelenséget kellett a tisztviselők között az egész vonalon.

A javaslat ellen megindult mozgalomban részt vesz a nagyváradi bírói kar is, mely vasárnap délelőtt tartott ülésében foglalt állást a rájuk nézve sérelmes javaslat ellen.

Az ülésen, a melyen *Jelentsik* István kir. táblabíró elnökölt, a nagyváradi bírói testület tagjai teljes számban megjelentek.

egész tervét nem vettem komolyan. A mint hogy a leányai se vették eleintén!

— Elhítni, hogy te, papa, gazdag vagy? Bajos lesz. Fájdalom, mindenki tisztában van a mi vagyoni viszonyainkkal! A fizetésed nyílt titok s máshonnan hogy szerezhetnél pénzt?

— Férjhez fogtok menni. Punktum. Csak okosan kell, kicsikém, a dolgot csinálni!

A kicsikék összesugtak s közösen meg-egyeztek abban, hogy a papának kezd az esze elmenni.

— De meg tudjátok-e a titkot őrizni?

— Mint a sir.

— Nos hát ide hallgassatok!

A leányok kitűnőnek találhatták a papa tervét, mert vig kaczagás közt ölelgették, csókolgatták, alig birva kitörő örömmel:

— Drága apuskánk! A legokosabb papa a föld kerekégén!

— Holnap megyek a közjegyzőhöz . . .

Másnap el is ment. A közjegyző, a ki különben a kis városkának valóságos élő pletyka-gyára volt, nagy csodálkozással hallgatta *Petényi* urat:

— Te, Barnabás, végrendeletet akarsz csinálni? Komolyan beszélsz? De hát az Isten szerelméért, miről akarsz végrendeletet, hiszen . . .

— Hiszen a fizetéseden kívül semmi sincs! Ugy-e azt akartad mondani? — kérdezte *Petényi* ur lenéző mosoly kíséretében.

— Azt akartam — felelte zavarodottan a közjegyző ur.

— Pedig hát van miről. De tudod, én nem szeretek dicsekedni. Meg azután teher is, ha tudják az emberről, hogy pénze van! De elvégre mégis kell a halálra is gondolni! Hát nézd csak, kérlek . . .

Petényi ur elővett egy irást és olvasni kezdte róla:

— Fiumei rizskeményítő gyár részvények, ötven darab per 200 forint — 81,150—81,200-ig tart a részvénytársaság. Földhitelintézeti záloglevélem is vagy tíz darab — és így tovább!

A közjegyzőnek látva maradt a szája a bámulattól:

— Hát te így állsz? Megfoghatatlan! Csodálatos!

— Tudod, a börzén csináltam egy kis jó spekulációt!

— De minek ezekről végrendeletet? — Hiába fizetnek az örökösök a százalékot. Így is szétoszthatod a részvényeket.

Petényi Barnabás a homlokára ütött:

— No lásd, erre nem is gondoltam. Milyen csacsi is lesz az ember, ha egy kis szerencse éri . . .

A »Helyi Kürt« legújabb számában az újdonságok között az első helyen közölte, hogy *Petényi* Barnabás urat, a város kiváló polgárát világraszóló szerencse érte! Szerencsés pénzügyi manőverek után, a világpiacz eseményeinek bravuros kihasználásával majdnem millióra rugó vagyonra tett szert . . .

A közjegyző pedig még aznap reggel ijedt arczeal állított be *Petényi*hez:

— Esküszöm, hogy csak a feleségemnek mondtam el!

Petényi szeliden lefordta, azután megmutatta neki a nyilatkozatát, melyet a laphoz már be is küldött, s melyben kijelenti, hogy a róla közölt hír alaptalan koholmány.

— Csak nem teszem ki magam annak, hogy meggyilkoljanak azért az egy pár rongyos forintért!

Egy hónap mulva jelentkezett az első kőr. Azután szép sorjában a második és harmadik . . .

Petényi ur valamennyinek elmondta:

— De én nem adhatok a leányomnak semmit. Ha meghalok, nem mondom, hogy nem marad egy-két garas, de addig nincs kincs.

A fiatal urak mind hősileg és gavallérosan jeleltették ki, hogy nekik a kisasszonyok személyei kellenek és hogy hozományra nem reflektálnak.

— Majd csak megüti az öreg a jótékony guta, — gondolták magukban — s akkor majd lesz pénz . . .

A jótékony guta azonban egyre késik, bár a vejei elszántan iddogálnak az öreg ural, hogy hátha mégis történik valami.

Csak hogy Barnabás ur győzi az italt, s a minap is asztal alá itta mind a három vejét . . .

A bírói kar sérelmeit **Kepes L. Miklós** törvényszéki bíró adta elő. Erős kritikát gyakorolva a javaslat fölött kimutatta, hogy az összes állami tisztviselők közül az első folyamodású bírósággal szemben járt el legmostohábbul a javaslat. Nincsenek kellően biztosítva a bírói testület magasabb állású egyéneinek érdeke sem, sérelmes főképp a javaslat azon része, mely szerint a törvényszéki bírák a pörben a VIII. rangosztály 2. és 3. fokozatába lesznek beosztva. (Egyrangban az adóhivatali ellenőrökkel, pénzügyi felügyelőkkel stb.) Sérelmes a javaslat azon része is, mely a bírói kar eddig szerzett jogait sem respektálja. Sérelmes többek között az is, hogy a jövőben a táblai bírói ranggal kitüntetett törvényszéki bírák semmiféle fizetés-emelésben nem részesülnek, bármeennyi eszterdőt töltsenek is el ezen állásukban.

Kimondotta azért az értekezlet, hogy a javaslat ellen megindított országos akcióhoz hozzájárul, sérelmeit egy memorándumban foglalja össze és abból egy példányt felterjeszt az igazságügyi kormányhoz, — egy-egy példányt felküld a parlament, igazságügyi és pénzügyi bizottsághoz; egy példányt pedig letesznek a Ház asztalára **Barabás Béla** országos képviselő útján, akit külön is felkérnek sérelmeiknek a parlamentben való előadására.

A memorándum megszerkesztésére egy bizottságot kértek fel, melynek tagjai: **Kepes L. Miklós**, **Csulyok Béla**, **Gáthy Bálint** és **Perccsel Adolf**.

A Bölcsőde-egylet Nogáll-ünnepélye.

Lélekemelő, gyönyörű ünnepélyt tartott vasárnap a Bölcsőde-egylet az Immaculata-zárkában.

Nem a reklám nevelte nagygyá ez az intézményt; a reklám-adta nagyság addig tart, míg a reklám: mert épp olyan tartalmatlan külsőség, mint a reklám maga. Nem ilyen a Bölcsőde-egylet működése. Csendben, csaknem a névtelenség homályában dolgozik s hinti áldásait a szegény nép ama legszegényebb rétegei közt, a melynek még köszönete sem hallható a piacon, csak lent, a kicsi viskókban és főt, a felhők felett.

Ezer és ezer szegény gyermeket mentett meg ez az igazi gyermekbarát egyesület, a mely a legédesebbet és legszükségesebbet igyekszik megadni az elhagyatott szegény gyermekeknek: az anyai szeretetet, a szülei gondozást. Az irtalmas nénék gondos kezei alatt sokkal többet kapnak e boldogtalan apróságok, mint a csendes működés után hinnók. Nem baráti levest, melynek melegét ellensúlyozza a hivatalos könyörület ridegsége, hanem ellátás mellett nap-pali otthont, a melyet a szeretet tesz meleggé.

Es mikor ez az egyesület hangosabban életjelt ad magáról, akkor sem fordul a reklám nagydobjához, hanem — megfesteti és leleplezi egyik nagynevű jóltevője, **Nogáll János** arczképét.

Böszörményi Géza ügyvéd, a kinek nehéz gondjait a festészet muzsája szokta eloszlatni, festette meg **Nogáll János** püspök arczképét. Kitűnő mellkép, a mely élethűen ábrázolja a püspök nemes vonásait. Ezt a képet leplezték le vasárnap.

A leleplezési ünnepélyre az Immaculata-zárda disztermébe nagyszámu és előkelő közönség gyűlt össze; a Bölcsőde-egylet tagja közül jelen voltak:

Palotay László prelátus, elnök, dr. **Hoványi Géza** pénztárnok, **Grócz Béla**, **Steinberger Ferencz**, **Széchenyi Jenő**, **Fetser Antal** kanonokok, **Nogaly**

István, dr. **Vucskics Gyula**, **Jablonszky Emil**, dr. **Molnár Imre**, dr. **Hoványi Gyula**, dr. **Kornstein Hermann**, **Halász Gyula**, **Peszky Ferencz**, **Mayer Antal**, dr. **Szemethy Géza**, özv. **Grunwald Henrikné**, dr. **Hoványi Gyuláné**, özv. **Vidovich Bonaventuráné**, özv. **Krüger Viktorné**, **Óváry Sándorné**, **Vucskics Julia** stb.

A nagyterem háttérében egyelőre fátylepel takarta az arczképet.

Gyönyörű volt ez a lepel. Fehér fátylepel, redőkbe simulva, rajta vadrózsza-girlandok futottak végig, s az egész megkapó egyszerűségével és izlésességével dicséretére vált a nővéreknek, kik a remek fátylepelt tervezték és készítették.

Az énekkar vezette be az ünnepélyt: **Nevorall István** »Jó atyánk, im egyesülve...« kezdetű szerzeményét énekelték el a szerző vezetése alatt, meglepő preczizitással.

Majd **Palotay László** prelátus, az egyesület érdemeiben megőszült, de fiatalos tevékenységű elnöke mondott rövid, hatásos megnyitó beszédet. Beszéde végeztével felzuggott az éljen, kettévált a rózsákkal behintett fátylepel, s megjelent a háttérben **Nogáll János** arczképe.

Viruló, hatalmas pálmák közt állott a püspök arczképe. Körülötte hat fehérruhás angyalka, ennivaló komolysággal: **Lakner Erzsike**, **Balogh Erzsike**, **Ridi Erzsike**, **Óváry Panka** és **Klári** és **Lamprecht Miczike**. Az öt első liliumot és pálmát tartott az arczkép körül, a kis **Lamprecht Miczike** pedig koronát tartott az áldott emlékü püspök arczképe fölött. Gyönyörű kép volt: a gyermekek igazi atyjának képe hat gyönyörű kis gyermek karjai közt. Az izlésesen, megkapóan összeállított éldőképet zajos tapssal fogadták, s szólásra emlékedett dr. **Hoványi Géza**, mondotta a következő szép beszédet:

Istelt közgyűlés!

A kegyelet és hála adóját jöttünk leróni midőn néhai dr. **Nogáll János** fölszentelt püspök, várad kanonok, nagyprépost, egyesületünknek 34 éven át szeretett Elnöke arczképével egyesületünk ezen helyiségét felékesítjük; azon képpel, melyet **Böszörményi Géza**, egyesületünknek érdemeiben gazdag titkára és ügyvédje, a megboldogult Elnökünknek egyik legnagyobb tisztelője festett és ajándékozott egyesületünknek.

Azt hiszem, hogy ez alkalommal mellőzhetjük az anyagi jószágú főpap, a minden ízében egyházas és magyar szellemű tudósnak érdemeit, mert hisz azokról méltó módon és annak idején az egyház, a város — melynek diszpolgára volt — és városunk irodalmi társasága már meg-mlékeztek. Miniket boldogult elnökünknek mint emberbarát-nak egyesületünk érdekében kifejtett működése érint közvetlenül.

Az a gyenge csemete, melyet a nagynevű néhai **Fogarasy Mihály** várad kanonok 1855-ben elültetett s melyet erdélyi püspökké történt kinevezetése után **Nogáll János** gondozására bízott: terebélyes fává nőtt a szeretet melegágyában, melylyel **Nogáll János** egyesületünket vezette. Az ő elnöki működésének első eredménye, egyesületünk azon régi óhajának megvalósulása volt, hogy a bölcsőde mellé óvodát állított fel, — e helyen és az olasz i bölcsődének állandó otthont biztosított az általa alapított — az akkori **Ferdinánd**-, most a nevére elnevezett **Nogáll-utcai** **Nogáll-intézetben**.

Felajthetetlen elnökünknek hervadhatatlan érdeme, hogy egyesületünk vezetését az irtalmas nővérek gondozó kezeire bízta — kiknek önfeláldozó működése páratlanul áll, mert minden cselekedetüknek rugója az Isten és a felebaráti szeretet. Ez n két nagy tényén kívül, melylyel egyesületünk felvirágzásának rendíthetetlen alapját megvetette — folyton folyvást kereste az alkalmat, hogy tőle telhetőleg anyagilag is támogassa egyesületünket, melynek boldogulása szívéhez volt növe.

Nogáll püspök szívéhez nőtt egyesületünk, melynek magvát **Fogarasy püspök** vetette el — **Nogáll** elnöksége alatt csakugyan terebélyes fává nőtt, mert az eredetileg **Várad-Olasziban** szerény keretekben létesült anyaintézet az ő bölcs vezénylete alatt **Várad-Ujváros**, majd **Várad-Velenczén** állított fel bölcsőde- és kiseddóvó-intézeteket; sőt egy **Csillagváros**on felállítandó bölcsőde- és óvodának is megvetette alapját az által, hogy a főtisztelendő káptalannál egy szép nagy telek ajándékozását kieszközölte — és hogy annak felépítéséhez egy alapot gyűjtött, mely ma már 10,000 koronát képvisel.

Midőn tehát boldogult, szeretett Elnökünknek arczképét az ő elnöki működése első színhelyén kifüggesztjük, úgy vélem, hogy az ő áldott emlékét akként őriztük meg legjobban, ha iparkodunk **Nogáll** szellemében egyesületünket tovább fejleszteni és különösen ha az általa tervezett **csillagvárosi bölcsődét** és **óvodát** mielőbb megvalósítjuk.

Legyen emléke mindig áldott.

Két gyönyörű programmpont következett ezután: két bájos felnőtt leányka, kik közül egyik szavalattal, másik énekekkel hódolt a szent életű püspök áldott emlékezetének.

Szőnyi Margitka lapunk belmonkatársának, dr. **Krüger Aladár** ügyvédjelöltnek »A keresztért« című költeményét szavalta el, melyet már vasárnapi számunkban közöltünk. **Szőnyi Margitka** a komoly vers hangulatába teljesen beleélte magát. Gyönyörű, mély alt hangján, szinte férfias tüzzel és erővel s mégis leányos kedvességgel szavalta dr. **Krüger** költeményét, úgy hogy az egész hallgatóságot lebilincselte vele. Természetesen a szavalat után zuggott a lelkes éljenzés és taps, melyből kijött a kitűnő tehetségű szavalón kívül a szerzőnek is.

Ha lehetséges, talán még fokozta a közönség lelkesedését **Hannig Miczike** éneke. **Nogáll János**nak egy megzenésített dalát énekelte el elragadó kedvességgel. Csengő, tiszta szopránhangja belopta magát a szívekbe s a ki tudta, hogy a bájos kis művésznő betegen jött fel hódolni **Nogáll János** emlékének: az a tökéletes, biztos ének mellett még a nagy akarat-erőnek is tapsolt, mely legyőzte a betegséget s a helyett énekével, kedves, szép tiszta csengésű hangjával meghódította a közönséget.

Végül ismét az énekkar adta elő **Nevorall István** »Szent Vincze volt eszményképed« cz. szerzeményét, ismét oly hatást keltve preczizitásával, mint a megnyitó ének-számánál.

Az ünnepély ezzel véget ért. A közönség lelkesen megéljenezte az anyagi türelmű irtalmas nővéreket, kik a Bölcsőde-egylet tevékenységét oly nemesen teljesítik, az elnököket és siettek gratulálni a két kis művésznőnek, **Hannig Miczikének** és **Szőnyi Margitnak**. Következett

a rendes közgyűlés.

Ennek során dr. **Hoványi Géza** pénztárnok bejelentette, hogy az egylet a múlt évben a csillagvárosi óvodára 1000 koronát tőkésített. Majd pedig dr. **Molnár Imre** terjesztette be az egyletről a következő jelentést:

Az elmúlt egyleti évben az **Immaculata-intézeti** bölcsődében kiseddóvóban gondozást nyert 133612 gyermeknap, élelmezésben részesült 10260 gyermeknap, bölcsődében gondozást nyert 6671 gyermeknap, élelmezésben részesült 6671 gyermeknap.

A nagyvárad-olaszi Szt. Vincze-intézet bölcsődéje és óvodájában: A bölcsődébe rendszeren jár 26—28 gyermek a téli hónapokban; a nyári hónapokban 32—34 is jár, kik mindannyian tápláltak.

Az óvodába rendszeresen jár 150—160 gyermek a téli hónapokban; a nyári hónapokban pedig, mivel az udvaron és kertben is el lehetnek kellő feltűgyelet mellett, 200—210 gyermek is jár.

A bölcsődét és óvodát se járvány, se más rendkívüli baj nem érte; a bölcsőde egész évben nem volt bezárva; az óvoda csak a szüneti folyamán 2 hétre.

Karácsonykor a bölcsődében 20, az óvodában 27 szegény gyermek kapott ruhát és cipőt.

A jelentést örvendetes tudomásul vették s köszönetet szavazott a közgyűlés az irgalmas néniknek, kik oly önfeláldozóan gondozzák a kicsinyeket.

UJDONSAGOK.

TAJEKOZTATO.

Február 25. Keresk. és iparkamara teljes ülése d. u. 2 óraker.
Febr. 28. Tenyészbika vásár B.-Ujfajuban.
Márczius 1. A nagyváradai takarékpénztár közgyűlése d. e. 10 óraker.
Márcz. 1. Kath. Szabad Liczeum előadás.
Márcz. 4. Tenyészbika vásár Tenkén.
Márcz. 7. Tenyészbika vásár Nagyszalontán
Márczius 11. Kiskereskedők társulatának közgyűlése d. u. 8 óraker.
Márcz. 14. Kath. Szabad Liczeum előadása (estély.)
Márcz. 29. Kath. Szabad Liczeum előadása.
Apr. 18. Kath. Szabad Liczeum zárünnepélye

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 8—5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 8—5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

* Szentségimádás. Vasárnap kezdődött a Szt. László templomban a szentségimádás. Első nap *Palotay* László praelátus végezte az ünnepélyes nagy misét s *Pálffy* Béla hittanár prédikált, hétfőn *Felszer* Antal apátkanonok tartotta sub infula a misét, *Kampell* József káplán pedig a szent beszédet. Mindkét nap igen nagy számban vettek részt az ajtatoskodó levek, kik egész nap sűrűn látogatták a templomot. Ma lesz a triduum befejezése. Délelőtt 9 óraker *Grócs* Béla prépost, kanonok miséznek, *Brém* Lőrincz predikál, d. u. 3 óraker ünnepélyes vecsernye, este 7-kor Te Deum és szentségbetétel.

* Személyi hir. Dr. *Ernszt* Sándor orsz. képviselő — *Szuhányi* Lajos honv. főb. és *Korda* Boriska esküvője alkalmából Nagyváradon időzött.

* Ki lesz az alispán? Az egész vármegye területén nagyban folynak a korteskedések, a megüresedett alispáni állásra. Mind a három érdemes, kiváló jelöltnek nagy pártja van s így egyelőre sejteni sem lehet, hogy ki lesz a győztes. *Beóthy* Pál és *Fráter* Barna pártvezetősége tegnap körlevelet intézett a párt minden tagjához, melyben kéri őket, hogy az esetben se ígérjék senkinek sem szavazataikat el, ha a márczius 18-án tartandó választáson pótválasztásra kerülne is a dolog. A minden körülmények között megüresedő főszolgabírói állást csak a június havi közgyűlésen töltik be. A főszolgabíróiságra *Szentiványi* László, *Halász* Elemér dr., *Kelemen* József és *Balogh* János tb. főszolgabírók pályáznak.

* Az ácsok panasza. A helybeli ácsiparosok panaszkerévyt nyújtottak be tegnap küldöttség útján *Gerő* rendőrkapitányhoz, melyben sanyaru helyzetüket panaszzolják el. Ennek főokán azt említik, hogy a kisebb vállalatokat kontárok veszik el a jogosult iparosok elől, s így ezek viszonyai napról-napra rosszabbodnak. Kérik aztán, hogy az említett kontárok ellen a hatóság tegyen megtorló lépéseket. A minden tekintetben jogos kérelem

tulajdonképpen a háztulajdonosokat és építőket illeti, hogy mindazon esetekben, valahányszor ács munkát óhajtanak végeztetni, az önként ajánlkozó kontárok mellőzésével ácsiparosokhoz forduljanak, kiket az ipartestület készséggel ajánl. Mindenesetre ez lenne a leghathatósabb módja annak, hogy az ácsiparosok helyzetén segítve legyen.

* A premontreiek gyászja. Városszerte széles körben fog bizonyára részvétet kelteni a gyászhir, mely *Láday* Kázmér premontrei tanár haláláról értesít. Evek előtt a nagyváradai főgymnázium egyik közszeretben álló rokonzenyes tanára volt *Láday* Kázmér. Tanítványai rajongással szerették az atyai jószág professzort, aki hosszas betegeskedés után folyó hó 21-én költözött el az élők sorából. A rokonzenyes tanár életét már évek előtt megtámadta a pusztító ölt kór. Arczárkban szenvedett, mely már nagyváradai tartózkodása alatt is mutatkozott erőteljes, férfias arczán. Lassan, orozva törte meg az erőteljes embert a pusztító kór. Evek óta keresett gyógyulást *Láday* különféle gyógymódokban De az elmergesedett betegséget nem sikerült gyógyítani. A budapesti Szent János kórházban kezeltette magát a legutóbbi időben s hosszas szenvedés után szombaton este halt meg.

Láday Kázmér 1845-ben született Felső-Bányán. Középiskolai tanulmányai befejezésével a premontrei rendbe 1862-ben lépett, a hol 1868 ápr. 12-én pappá szentelték. 1867-ben már tanári oklevelet szerzett, s azóta Rozsnyón, 1877—1886. Jászón mint konveni tan., 1886. óta pedig Nagyváradon működött. 1899-ben támadta meg a gyilkos kór s azóta folyton betegeskedett.

Tegnap temették el a Szent János kórházból. Koporsójára a nagyváradai rendtársak díszes koszorút helyeztek.

* Ülés a vármegyeházán. Biharmegye központi választmánya február 26-án délelőtt a vármegyeháza kistermében ülést tart. Az ülés egyedüli tárgya, a ma megjelentő magyarországi képviselő választás eredménye lesz.

* Esküvők. Tegnap délelőtt 1/2, 11 óraker a premontreiek templomában vezette oltárhoz *Szuhányi* Lajos honvéd főhadnagy bájos és nagyműveltségű aráját, a nagyváradai leányvilág ünnepelt szépségét, *Korda* Boriskát. Az esketési szertartást dr. *Ernst* Sándor országgyűlési képviselő, pápai kamarás végezte, a ki a fiatal párhoz meghatóan szép, tartalmas beszédet intézett. Koszorus párok voltak: *Hoffmann* Henrikné, *Zilahy* Samu; *Zilahy* Sarolta, *Korda*. Andorral. A szertartás után barátságos lakomára gyűltek a vendégek özv. *Korda* Kálmánné vendégszerető házána. — *Lobodka* Pál törekvő fiatal iparos vasárnap délután esküvőt örök hűséget *Szálku* Ferencz nagyváradai polgár kedves szép leányának, *Mariskának* a premontrei-rend templomában. Az esketési szertartást *Dencs* János t. kanonok végezte, ki szép beszédet intézett az új párhoz, melyben fejtegette a házasság szentségének fontosságát, s buzdította őket kölcsönös szeretetre, valóságosságra. — Esküvő után gazdag nászalkoma volt.

* Vesztére jött Nagyváradra. *Silberhändler* Lajos nagymihályi illetőségű utazó zsebmetsző, ki a vonatokon szokta kiszemelt áldozatait megfosztani, tegnap Nagyváradra érkezett. Mielőtt azonban a működés terére lépett volna, rendőrségünk elfogta, s illetőségi helyére toloncolta.

* Gondatlan üzlettulajdonosok. Utóbbi napokban ismétellen jelentették a szolgálatot teljesítő rendőrök, hogy egyes üzlettulajdonosok bolthelyiségeik redőajtóját este záraskor vagy nem huzzák le, vagy ha lehuzzák is, nem zárják be. Egyes boltajtók pedig a legkezdette-

gesebb művű lakatokkal záratnak be. Mindezen mulasztások oly természetűnek lévén, hogy az éjszakai betöréseket jelentékenyen megkönnyítetik, — saját jól felfogott érdekében figyelmezteti a rendőrség az üzlettulajdonosokat, hogy üzletük bezárásánál nagyobb elővigyázattal legyenek.

* A városi anyakönyvvezető lemondása. *Kiss* László anyakönyvvezető helyettes tegnap a polgármesterhez intézett beadványában úgy az anyakönyvvezetői tiszteréről, mint havidíjas irnokai állásáról lemondott. A polgármester a lemondást elfogadta és a volt anyakönyvvezető hivatalának átvétele már meg is történt.

* A városatyák számának csökkentése. Nagy csalódás éri nemsokára a törvényhatósági joggal felruházott városokat, különösen azokat, a melyek a városatyai óhajját, Nagyváradon is legutóbb *Kurländer* Ede dr. törvényhatósági bizottsági tag és ennek nyomán a városi tiszti főügyésze javasolta, hogy a jelenlegi 120 városatyát a törvény értelmében 184-re emeljék föl, mivel a legújabb népszámlálás szerint a megnövekedett lakosság arányos száma ezt megengedi. A törvény eme kedvezményét azonban aligha vehetik sokáig igénybe a törvényhatósági városok, mert a belügyminisiteriumban már régebben dolgoznak egy törvényjavaslaton, mely a régibb rendelkezés megszüntetésével a törvényhatósági bizottsági tagok számának korlátozását célozza, oly módon, hogy a létszám az eddiginek felére szálljon alá. Erdekes a javaslatnak az a része is, mely azt kontemplálja, hogy a virilisek szintén választás után juttatnak be a közgyűlésbe akként, hogy a legtöbb adófizetők saját kebelükből választás után küldik a viriliseket a képviselő testületbe. A létszám leszállítását célzó törvényjavaslat első tekintetre autonomia csorbításnak látszik ugyan, de ha meggondoljuk, arra a következtetésre jutunk, hogy a kormány ezzel a tárgyalások zavartalanabb, folyékonyabb menetét és ezzel az átlátszóbb, gyorsabb közigazgatást akarja biztosítani. Tény ugyanis az, hogy minél nagyobb egy gyűlekezet, annál nehezekebb a tárgyalás, a mit bizonyít a szakosztály rendszer, a mi a törvényhatósági bizottság kebelében fennáll és az a sok ad-hoc bizottság, a mit kénytelen kellett minden alkalommal kiküldeni.

* Öngyilkos czipész. Czipész volt tanult mestersége *Szilinczy* Józsefnek, de ő bizony mitsem törődött iparával, hanem napszámba járó felesége keresetéből tengődött. Emellett az italt is nagyon kedvelte, ami miatt a házastársak közt többször perpatvar tört ki. Tegnap este végre meguntta *Szilinczy* hányatott életét és 1/8 tájban felakasztotta magát Nagy-Körösete 657. szám alatt levő lakásán. Mikor felesége a munkából hazatért, férjének holt tetemét találta a mestergereandán függve. Az öngyilkos 46 éves volt. Gyermekeit nem hagyott hátra. Az öngyilkos tetemét a hullaházba szállítottatta a hatóság, hol ma felboncolják.

* Az ipariskola farsangi szünete. Tudatom a t. tanoneztartó mester urakkal, hogy f. hó 24-én, kedden, az ipariskolai előadások nem fognak megtartatni. Nagyvárad, 1903. febr. 23. *Szűts* Izsó, iparisk. igazgató.

* Gyilkossági merénylet a laktanyában. Vakmerő merénylet történt szombaton reggel a szász-ujfalusi csendőrlaktanyában. A merénylet így történt: A szász-ujfalusi vasúti állomáson egy utast szállítottak ki a kalauzok, mert az illetőnek nem volt menetjegye. A leszállított utas az állomáson nem tudta magát igazolni, ennél fogva az állomásfőnök átadta az ott éppen szolgálatot teljesített csendőrszervezetnek, aki bekísérte a laktanyába. Megérkezésük után az őrsvezető bekísérte az illetőt az őrsirodába,

hol fegyverét az asztalhoz támasztva, a szereleket akarta lerakni, hogy azután a jelentést megírja. Mialatt az őrsvezető készülődött, az idegen felkapta az őrsvezető fegyverét s azt el akarta sütni az őrsvezetőre. A fegyver azonban nem sült el. Az őrsvezető a merénylőhöz ugrott, aki azonban ekkor már másodszor vette észébe a csendőrt. A lövés eldőrdült, de szerencsére nem találta az őrsvezetőt, aki azután a berohant napos csendőrral legyűrte és vasra verte az idegen. Bekísérték a járásbíróshoz, ahol kiderült, hogy miért akarta az őrsvezetőt lelőni. A járásbírósi fogházor ugyanis az idegenben Kozner Mojsze vindai lakosra ismert, aki ezelőtt két hónappal boszúból megölte Dabrezsán Illést és feleségét. A gyilkos akkor elmenekült s a nyomozó közegek ezt hitték, hogy kiszökött Romániába. Kozner tényleg el is jutott a határig, de mert az ösvény utakon akkor nem tudott járni, attól való félelmében, hogy a határon elfogják, visszafordult s azóta a falvakban csavargott. A gyilkos merénylőt erős fedezettel beszállították a törvényszéki fogházba.

x Mindenki tudja, hogy a Mauthner-féle impregnált takarmányrépamag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelék és zöldség terem és hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. Szóval a Mauthner-féle magvak a legjobbak, készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók. 158

EGYESÜLETEK.

A nőegylet választmányi gyűlése.

A biharmegyei és nagyváradai nőegylet folyó hó 23-án özv. báró *Gerliczy* Félixné elnöke alatt választmányi gyűlést tartott, melyen részt vettek özv. Grunwald Henrikné alelnök, Dús Lászlóné, Kappel Györgyné, özv. Knapp Ferenczné, Mezei Vilma, Stark Réza, Vértesi Andorné választmányi tagok; Ficzek Lajos pénztáros és Böszörményi Géza jegyző.

A választmányi ülés tárgya volt a menház javára márczius hó 8-án a Fekete Sas szálló nagytermében rendezendő hangverseny, melyre közreműködésüket megígérték dr. *Váradai* Antal színképezői igazgató és leánya *Aranka*, valamint *Geiger* Stefike hegedűművész, ki bravuros játékkal nemcsak hazánk, hanem a külföld elismerését vívta ki.

Részt vesz továbbá a hangversenyen zongorakísérettel és önálló zongorajátékával *Dienzl* Oszkár kiváló zongoraművész is. Tervbe van véve egy kiváló ének művésznek is a szerepeltetése.

A pénztáros jelentése szerint a Gazdasági és Iparbank 40 koronát, a Bihar-megyei bank 50 koronát, Mayor Miklós perselypénz megváltás címén 60 koronát ajándékoztak az egyletnek.

Végre a választmány a közgyűlés határidejét márczius 22 d. u. 4 órára tűzte ki a városháza nagytermében.

Az 1848-iki honvédek közgyűlése.

A nagy idők tanui, az egykori daliás honvédsereg még életben levő öreg férfiai szép számban jelentek meg a városháza tanácsstermében, hogy megtartsák évi közgyűlésüket.

Bereczky Géza elnök rövid szavakkal nyitotta meg a gyűlést és megajánlotta a választásokat és egyhangulag a következőket választották meg:

Elnök: *Bereczky* Géza, alelnök: Amánt Béla; pénztárnok: *Petruss* József, választmányi tagok: *Lánszky* József, *Müster* Ferencz, *Maróthy* János, *Feltóthy* Ödön, *Wagner* József, *Molnár* József, *Szerényi* Imre, *Amigó* Gyula.

A pénztárnok bemutatta a múlt év zárszámát.

A város az egyesületnek 100 koronát adományozott, hogy azt két öreg honvédnek adják ki. Rövid tárgyalás után az összeget *Kriszta* Miklós és *Vadd* János, az egyesület két tagja között osztották meg.

Elnök bejelenti, hogy a helybeli pénzintézetektől begyűlt adományképen 91 korona, melyért az egyesület elnök indítványára köszönetet szavazott.

Biharvármegye elhunyt alispánja még életében 100 kor. adományt eszközölt ki az egyesület részére, melyért hálából annak idején részvétiratot intéztek az elhunyt családjához. De meg azért is, mert az elhalt alispán néha, *Szunyogh* Péter szintén tevékeny tagja, sőt buzgó elnöke is volt az egyesületnek.

Végül elhatározták, hogy a város által rendezendő márczius 15-iki ünnepélyhez csatlakozni fognak.

A gyűlés délben ért véget.

A 48-as népkör közgyűlése.

A nagyváradai 48-as népkör vasárnap délután tartotta meg közgyűlését a tagok élénk érdeklődése mellett.

Az elnöki széket *Daday* József betegsége folytán *Beczky* Lajos alelnök foglalta el.

Napirend előtt *Halász* Lajos szólalt fel, s hosszabb beszédben indítványozza, mo dja ki a nagyváradai függetlenségi párt, hogy a függetlenségi képviselők által a katonai javaslatok ellen folytatott harcot helyesli, annak folytatását a nemzet érdekében szükségesnek tartja, s feliratban ad kifejezést azon óhajának is, hogy a tisztviselők fizetésemeléséről szóló javaslatok megszavazása idejére a katonai javaslatok tárgyalása felfüggesztessék.

A közgyűlés az indítványt magáévá tette. Ezután az évi jelentést olvasták fel, melyet egyhangulag elfogadtak.

Végül megajánlotta a tisztújítást melynek eredménye a következő:

Elnök lett ismét *Daday* József, alelnök *Beczky* Lajos, gazdasági elnök *Tátray* Sándor. I. jegyző *Schwartz* Izidor. II. jegyző *Diósi* Ferencz. Pénztáros *Weisz* Lajos. Könyvtárnok *Katona* Mihály. Ügyész dr. *Stokker* József.

A választmány tagjai: dr. *Adorján* Emil, dr. *Altmann* Jakab, *Arany* Sándor, *Bereczky* Sándor, *Bodnár* János bádógos, *Bogdán* József, *Borsos* József, *Bujdosó* Lajos, *Czegléd* Jenő, *Czegléd* Sándor, *Cser* János, *Déry* János, *Doboz* János, dr. *Dőry* Ferencz, *Fazekas* Lajos, *Hann* Lajos, *Jakab* Jakab, *Karger* Sándor, *Keztyüs* János, *Király* Zsigmond, *Kiss* Dávid, *Köblös* Ferencz, *Kuglis* János, *Márkucz* Sándor, *Milibák* József, *Molnár* János, *Mokri* János, *Moskovits* Miksa, *Nagy* János, *Nadányi* Jenő, *Nagy* Lajos, *Németh* Antal, *Nemes* Lajos, *Oláh* Lajos, dr. *Pácz* Sándor, *Papp* János, *Stern* Hermann, *Schütz* Albert, *Sulyok* István, *Pálffy* Béla, *Szabó* Dezső, *Szabó* László, *Széles* Lajos, *Szokoly* Tamás, *Szűcs* Ferencz, *Weisz* Károly.

Számvizsgálók lettek: *Stern* Soma, *Cser* János, *Pintér* Tamás.

A kereskedelmi és irodai alkalmazottak ülése.

A nagyváradai kereskedelmi és irodai alkalmazottak betegsegélyezési ügyében kiküldött végrehajtó-bizottság tegnap ülésezett *Löwenstein* Zsigmond elnöke alatt. Jelen voltak *Seene* Vilmos, *Bajor* Lajos, *Khón* Sándor, *Gelber* Jenő, *Grünwald* Lipót, *Hermann* Lajos, *Rosenthal* Sándor.

Egyhangulag elhatározták, hogy ügyük érdekében minden törvényes eszközt felhasználnak. A felterjesztendő memorándumot 14 nap alatt készítik és az egybehivandó nagygyűlés elé terjesztik.

A nagyváradai sajtót küldöttségileg felkéri az ügy pártolására.

Kisebbségük után az ülés véget ért.

MULATSÁG.

A Katholikus Legényegylet házi mulatsága.

A katolikus legényegylet vasárnap esti farsangbúcsúztató házi mulatságán ismét fényes tanujelét adta életrevalóságának. Ugy az igen jól sikerült program összeállítására, mint a szereplők egyenként és összesen rászolgáltak a dicséretre.

A programot a Grammophon Rákóczi-indulója nyitotta meg, azután *Fapp* Ferencz dékán szavalt *Kürti* Lajosnak »Karnevál temetése« című ügyes versét, nagy darrúságot kelteve. Evvel aztán meg is kezdődött a mulatság és tartott szakadatlan végig. Utána *Fülöp* János, — mint a világ legerősebb embere produkálta magát mászás sulyokkal. Igaz hogy a hátborzongató mutatvány után egy kis fiu szállította be nagy udvariasan a mászásakat — de hát az nem rontott a dolog érdemén.

A zenekar száma is jól sikerült. *Precziz* összejátékuk megérdemelte a viharos tapsot, mely nagyban szólott *Benkó* Imre karmesternek.

Azután egy tréfás quartett következett, majd a műsor fénypontja: *Kürti* Lajos és *Fülöp* János — a két akrobata. — Kivált *Kürti* bámulatos ügyességgel csinálta a legnehezebb mutatványokat a földön, székeken és az eleve nyújtón. Hatalmasan meg is tapsolták érte.

Program után táncra perdült a fiatalok és nagy buzgalommal temették *Karnevált* virradtig . . . P—y J—ó.

A szabó iparosok mulatsága. A szabó iparosok szakegylete a Fekete Sas nagytermében tartotta meg farsangi mulatságát zóna-postával egybekötve, mely után két pompás nyereménytárgyat adtak a nyerőknek. A tánc is jó kedvvel tartott. A muzsikát a Bura-tesivérek zenekara szolgáltatta. A rendezőség ügyességét bizonyítja az is, hogy 120 pár táncolta a négyeseket.

Igazságszolgáltatás.

Hegvert csendőrök.

A csendőri uniformison ejtett csorbáeri adott számot 4 szent-johbi legény tegnap a büntető törvény urai előtt.

A múlt év egy téli estjén a fonóban történt a véres végű incidens.

Oka pedig az a körülmény, hogy a csendőrök jól ismerték a sz.-jobbi legények verekedő természetét, a kik már több ízben rendeztek zártkörű verekedést a fonóban.

Ez indította *Szentesy* János és *Borbély* Sámuel csendőröket arra, hogy be-benézzenek a fonóba. Így esett a mondott estén is. A csendőrök éppen jókor érkeztek, a hangulat már forró volt, s a csendőr uniformis még vörös posztó a felizgatott falusi kedélynek. Meglátva hát *Osváth* Bálint, *Erdélyi* János, *Némethy* József és *Mendi* József az érkező csendőröket, ellenfelekből egyszerre jó cimborák lettek, s mikor a csendőrök figyelmeztetve őket a múltkorai verekedésükre, felszólították őket, hogy távozzanak, rátámadtak a csendőrökre s a sötét utcán tul erővel lefegyverezték a csendőröket, s egyiket úgy megütötték, hogy véresen összerogyott.

Ezért a hatósági elleni erőszakért kapott a 4 szent-johbi legény fejenként 4 havi fogházat.

Erkölcstelen suhancok.

(Itélet.)

Vasárnap hozott ítéletet az esküdtek marasztaló verdiktje alapján a nagyvárad-i törvényszék a két kristyóri becsülettrábló felett.

A vasárnapi tárgyalás megnyitása után felolvasták az esküdtekhez intézendő kérdéseket.

Ezután a perbeszédre került a sor.

Nagy Géza dr. kir. ügyész lélektani alapon felépített, erős logikájú vádbeszédében bizonyította a két suhancz elvetemültségét. Rablás és erőszak bűntettében mondta büntetendőnek **Triff Mihályt** és **Jánost**.

Fodor Gyula dr. az elsőrendű vádlott védője a rablás vádjával szemben azt vitatja, hogy az értéktelen rézgyűrűk elvétele nem alapítja meg a rablás bűntettét, a másik vád pedig nincs bizonyítva.

Kripka Henrik dr. is ez alapon menti a másodrendű vádlottat.

A vád és védelem előterjesztése után tanácskozássra vonultak vissza az esküdtek. Közülük egy órai tanácskozás után hirdette ki **Petry Gyula** főreláliskolai tanár, az esküdtek fő öke a marasztaló verdiktet, melynek alapján **Triff Mihályt** a btkv. 333. §-ában ütköző erőszak bűntette miatt **négy évi fegyháza**, **Triff Jánost** pedig mint a 69. § szerinti bűnségét **nyolcs havi börtönre** ítélte.

Az ítéletben a vádlottak megnyugodtak, az ügyész az ítélet ellen eltérő minősítés miatt, a védők pedig az enyhítő szakasz nem alkalmazása miatt semmisségi panaszt jelentettek be.

A szombathelyi párbaj.

Tegnap tárgyalták a **Stieder** elleni pert, a ki tudvalevőleg **Ernusz** György ügyvédet párbajban agyonlőtte. A tárgyalás elnöke **Laky Kristóf**, törvényszéki bíró, szavazó bírák: **Szabó Elek** és **Graf Miklós**, ügyész **Táncsics Arpád**, védő **Tetlén** Armin.

A vádlóval felolvasása után következett **Stieder** kihallgatása. Az elnök kérdésére kijelenti, hogy nem érzi magát bűnösnek, mert ellenfele kezében szintén volt fegyver és ellenfele őt is lelőhette volna.

Elmondja a párbaj előzményeit a következőkben: 1902-ben Grácban volt, hogy ott **Festetich Imre** grófot felkeresse. Jelentkezett is nála kihallgatásra, de a gróf nem fogadta. Másnap levélben kért újabb kihallgatást, de nem kapott választ. A gróf ekkor feljelentette őt a gráci rendőrkapitányságnál, hogy erőszakkal akart lakására behatolni. A gráci kapitányság e feljelentést alaptalannak találta és ellene az eljárást beszüntette. Mindezt elégtételt kért gróf **Festetich**ől, mikor a gróf az elégtétel megadását megtagadta, ő egy nyilatkozatot tett közzé a „Vasvármegye”-ben, a melyre dr. **Ernusz Géza** válaszolt és őt rágalmazással, becsületsértéssel, zsarolással és párbajra való kihívással vádolta és feljelentést tett ellene. A mint a nyilatkozat megjelent, ő, **Stieder** inzultálta az ügyvédet a pályaudvaron.

Arra a kérdésre, hogy mik voltak a követelése, a vádlott bejelenti, hogy 23,000 forint a melyet jótállás miatt kellett lefizetni. O **Festetich**-féle váltókat nem vásárolt össze, de a most még fennálló követelése körülbelül 17,000 forint.

A vádlott aztán elmondja a párbaj lefolyását. **Ernusz** első lövése nem talált, **Stieder** ekkor lövési józával nem élt. A másik golyóváltásnál egyikük sem talált, a harmadik golyóváltásnál történt azután a halálos sebesülés. Tagadja, hogy ő célzott volna.

Következett a párbajsegédek kihallgatása, a kik egybehangzóan azt vallják, hogy a szigorú feltételeket maga **Ernusz Géza** követelte. A pisztolyokra vonatkozólag a segédek azt állítják, hogy az azok közt fennállott különbség

szabad szemmel nem volt látható. **Stieder** kifogásolta a másodpercsek gyors olvasását és hogy a vezetőség a lépéseket nagyon hosszúra mérte. A párbaj teljesen kifogástalanul folyt le.

A segédek kihallgatása után az elnök 10 percre felfüggesztette a tárgyalást. Aztán több tanult hallgattak ki, a kiknek vallomása azonban teljesen lényegtelen. Délután a perbeszédre került a sor, mely után **Stieder Györgyöt két és fél évi államfogházra** ítélték.

SZINHÁZ.**HETI MŰSOR**

Kedd: Házasedjünk (premier.)

Szerda: Monna Vanna (az első szereposztás.)

Csütörtök: Doktor ur (premier.)

Péntek: Doktor ur.

Szombat: Gerolsteini nagyhercegnő.

Vasárnap délután: Házasedjünk. Este: Gerolsteini nagyhercegnő.

Doktor ur. Alig volt mostanában olyan nagy sikere magyar darabnak, mint **Molnár Ferenc Doktor ur**-ának, ennek a speciálisan magyar és speciálisan budapesti bohózatnak. A kitűnő bohózatot csütörtökön mutatja be a színház.

Monna Vanna. Maeterlinck darabja a hét műsorán is szerepel. Holnap, szerdán kerül színre újra **Monna Vanna** az első szereposztásban.

Házasedjünk. Ma, kedden este premier lesz a Szigligeti-Színházban. A farsang utolsó napjához illő premier. **Guti Soma** nem nagy igényű, de jóízű énekes bohósága, a **Házasedjünk** kerül színre. A darabban a vigjáték személyzet java játszik.

Gerolsteini nagyhercegnő. Szombaton újjak fel a színházban a **Gerolsteini nagyhercegnőt**, amelynek fölújítását már több ízben kellett elhalasztani. Vasárnap estét is ez a híres **Offenbach** operett foglalja el.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 158.

Bérlet 140. sz.

Ma kedden, 1903. február 24-én:

Házasedjünk.

Bohózat.

SZEMÉLYEK:

Sámson — — — — —	Szathmáry Arpád
Lidike, leánya — — — — —	H. Novák Irén
Kulesár Kálmán — — — — —	Heltai Jenő
Liszka — — — — —	Örley Flóra
Kubacska Flóris — — — — —	Krasznay Andor
Potyka — — — — —	Deésy Alfréd
Dusák — — — — —	Bérczi Gyula
Dusákné — — — — —	Benkő Jolán
Ponty — — — — —	Bognár J.
Mari — — — — —	Kulinyi Marska
Laura — — — — —	Peterdi Etel

HELYARAK: Nagypáholy 7 frt. földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 frt 50 kr. Körszék 1 frt 20 kr., Tamlászék, 1 frt. Erkölyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr. Erkölyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy szinlap 10 kr.

Jegyek előre válthatók színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás 7 órakor

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap szerdán, február 25-én:

Monna Vanna.

Dráma.

TANUGY.

Iskolaszéki ülés. A községi iskolaszék tekintetes tagjait tisztelettel kérem, hogy folyó hó 26-án d. u. 3 órakor a városháza nagyszobájában tartandó rendes havi gyűlésen teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Nagyvárad, 1903. febr. 23. **Rimler Károly**, elnök.

NYILTTÉR.**Olcsó ezüst-bevásárlás!!**

A m. kir. fémjelző hivatal által fémjelzett 13 próbás **ezüst evőkészletek 5%**, **gyertyatartók és girandolok 6%** krajczár grammja

DEUTSCH SIMON

ékszerésznél

Nagyvárad, Bémer-tér.**REGÉNY-CSARNOK.****Tűzzel-vassal.**

Írta: Sienkiewicz Henrik.

205

Wolodyjowski folyton szemmel tartotta és rendületlen nyugalommal védekezett.

Egyszerre csak hirtelen leguggolt. Bajtársai már azt hitték, hogy no most vége van, de ő mint a rugó pattant vissza és neki támadott a Bohun mellé.

— Támad már! — kiáltotta **Sagloba**.

— Támad! — kiáltották a többiek.

Tényleg így volt. Most Bohun hátrált, a kis lovas pedig, aki már teljesen kiismerte ellenfeleket minden fogását, oly hevesen támadott, hogy még a bajtársainak a lélegzete is elakadt. Szemmel láthatólag nőt a harci kedve, apró szeméi tüzet szórtak, újra meg újra leguggolt és új erővel pattant föl, minden pillanatban változtatta a helyét, valóságos kört járt a kozák körül és rákényszerítette, hogy egészen megforduljon.

— Oh, micsoda mester, milyen nagy mester! lelkesedett **Sagloba**.

— Meghalsz! lihegte Bohun.

— Meghalsz! mondta **Wolodyjowski** is mint a viszhang.

A kozák most olyan mestervágást csinált, amelyet csak a leggyakorlottabb verekedők ismernek. A jobb kezéből hirtelen átkapta a kardját a baljába s azzal olyan erőset sújtott, hogy **Wolodyjowski**, mintha villám sújtotta volna le, esett a földre.

— **Jézus Mária!** ordította **Sagloba**.

De **Wolodyjowski** készakarva vetette magát a földre s Bohun kardja a levegőben csapott el feledte. A kis lovas, mint a vadmacska ugrott fel s kardjával egy rettenetes ütést mért a kozáknak védtelenül maradt mellére.

Bohun megingott, egy lépést tett előre és utolsó erejét is megfeszítve, még egyet vágott **Wolodyjowski** felé, amit ez könnyedén kivédett. A kis lovas még két hatalmas ütést mért a kozák fejére és ime: Bohunnak a kezéből kihullott a kard. A hatalmas ember arccal végigvágódott a földön, amelyet csakhamar valószággal vértócsa áztatott körülötte.

Az örmester, aki szintén jelen volt a párbajnál, a hetman testére vetette magát.

A lovakok egyideig megdöbbenve állottak körül a győztest s képtelenek voltak megszólalni. **Mihály** is hallgatott és két kezével a kardjára támaszkodva sóhajtott.

Sagloba törte meg a csendet.
— **Mihály**, jer a keblemre, szólt megatottan.

Valamennyien körülfojták.
— Te valóban elsőrangú vívó vagy! Az ördögbe is! — csodálták a Sielicek.
— Lassu víz partot mos! — szölt Charlamp. Kiállok neked, hogy azt ne mondhasd: megjedtem és félek tőled. De ha engem is így fogsz ellátni, akkor gratulálhatok magamnak.
— Ugyan hagyjátok uraim! Hiszen semmi komoly oka, sőt értelme sincs a ti verekedéseknek! szölt Sagloba.
— Nem áll! A jóhíremről, areputációmról van szó, — ellenkezett Charlamp, — azért pedig a fejemet is feláldozom.
— A te fejedre semmi szükségem sincs, hagyjuk hát inkább a helyén, — szölt Wolodyjovskij. — Hiszen az igazat megvallva, én nem is állok ott az utadban, ahol te gondold. Ott másnak több szerencséje van, mint nekem.
— Hogyan?
— Lovagi szavamra mondom!
(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

A pápa jubileuma.

Bécs, febr. 23. A pápa jubileuma alkalmából tegnap a német lovagrend Szent Erzsébet-templomában nagymise volt, a melyen megjelent Jenő főherceg, a rend nagymestere és a rend tisztviselői. (M. T. I.)

Balkáni hírek.

Budapest, febr. 23. (Saj. tud. táv.) Legujabban az a háborús hír terjedt el, hogy a boszniai ezredeket mozgósítják, s a honvédséget pedig nagy gyakorlatok czimén a határon koncentrálják.

A katonai sorozások elhalasztása.

Budapest, febr. 23. (Saj. tud. távir.) A honvédelmi miniszter leiratot intézett az összes törvényhatóságokhoz, melyben, — tekintettel, hogy a katonai javaslatokat mind ezideig meg nem szavazták, s előre láthatóan ápriliséig elhúzódhatik a javaslatok tárgyalása, — utasítja a törvényhatóságokat, hogy a sorozásokat április 1-éig elhalasszák, de április 1-től május 1-ig okvetlenül tartásuk meg. E leirat értelmében a vidéken már szétküldött behívókat visszavonják.

Leleplezett szélhámosság.

Budapest, febr. 23. (Saj. tud. táv.) Székesfejerváron néhány héttel ezelőtt meglepetésként egy új házaspár. Dr. Fischeréknek adták ki maguknak. Fischer állítólag Budapesten ismerkedett meg feleségével, akit Sággy tanár unokahúgának mondott. Mindenütt azt mesélgette, hogy Sanfranciskóból nem rég jött haza, ahol milliomos ültetvényes. Csakis házassodni jött haza s feleségével egyik alföldi nagy városban kelt össze. Esküvője alkalmából Széll és több miniszterek is üdvözölték. E mesék gyanút keltettek s a rendőrség figyelemmel kísérte attól kezdve, mióta 36,000 korona kölcsön után járt.

A székesfejervári főkapitány megismerkedett vele s egy este kávéházi mulatozás közben titokban lefényképezte. Fényképét felküldte a budapesti főkapitánysághoz, itt ráismertek a szélhámossra, a ki többszörös csalás miatt van feljelentve. Kiderült az is, hogy a miniszterek táviratai mind hamisak. Valószínű, hogy egy nemzetközi szélhámoss fogott

Fischer személyében a székesfejervári rendőrség. A szélhámoss azonnal letartóztatták.

Az anarkisták ellen.

Berlin, február 23. A németországi munkásszövetségek legközelebb kongresszust fognak összehívni, a melyen az anarkisták ellen fognak beszélni. A mozgalomban az összes német munkásszerveletek képviselői fognak részt venni.

Pozsony megye új főispánja.

Budapest, febr. 23. (Saj. tud. táv.) Ó felsége Pozsony vármegye főispánjává Bartal Aurélt nevezte ki. A kinevezést a hivatalos lap legközelebbi száma közli.

A szerb trónöröklés kérdése.

Belgrád, febr. 23. A szerb trónöröklés kérdése képezte tegnap a kormány értekezletének tárgyát, a melyen Sándor király elnökölt. Az értekezletről semmi pozitív hír nem szivárgott ki.

Köburg herceg és a Keglevich-ügy.

Bécs, február 23. (Saját tud. távirata.) Köburg herceg ügyvédje ma egy nyilatkozatot tett közbe, melyben Dasinczky képviselő, a Reichsrathban elmondott beszédének a Keglevich-Mattasich ügyben a hercegre vonatkozó részét merő valótlanságnak nyilatkoztatja.

A magyar-csékai választáshoz.

Budapest, febr. 23. (Saját tud. táv.) Molnár Ákos orsz. gyűlési képviselő Magyar-csékére utazott a 48-as párt megbízásából a választási mozgalmak előkészítésére.

Venezuela.

Washington, febr. 23. Boven nem hivatalos táviratot kapott, amely szerint a német és olasz hajóraj által elkobzott venezuelai hajókat visszaadták. (M. T. I.)

Nagy tűz Lembergben.

Lemberg, február 23. Lembergben jelentik: Dolinában tegnapi virradó éjjel nagy tűzvész pusztított. A lapok jelentése szerint száznál több ház égett le. A belvárosnak majdnem fele a lángok martaléka lett. Tegnap délután Zalespickiben támadt tűz, amely nagy kárt okozott. (M. T. I.)

Harez a tengeren.

Odessza, február 23. A »Mainz« nevű orosz gőzös, a melyen 6 ágyu van, a múlt héten elején a Fekete tenger keleti partjain találkozott egy görög kalózhajóval, a mely menekülni akart előle. A Mainz azonban üldözőbe vette és elstlyesztette a kalózhajót, a melynek négy emberét elfogta.

KÖZGAZDASÁG.

A kamara teljes ülése. A nagyváradi kereskedelmi és iparkamara holnap, szerdán d. u. 2 órakor Huzella Gyula elnöke alatt a kamara helyiségében teljes ülést tart.

Értéktőzsde.

Budapest, febr. 23.	
Oszták hitel	697.—
Magyar hitel	701.—
Allamvasut	—
Rimamuranyi	509.50
Magyar jelzalog	472.—
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Határidők.

Budapest, febr. 23.	
Buza októberre	8.91
Buza áprilisra	8.98
Tengeri	5.16
Rozs okt.	6.58
Zab ápr.	—
Káposzta, repce, aug.	6.96

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. febr. 23-án.

Magyar aranyjárdék 4/10	12.85
Magyar koronajárdék	98.25
Magyar vasuti köl sön aranyban 4/10	—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	99.50
Italmérési jog megváltási kötvény	—
Horvath szlavonföldterhermentesítési kötvény	99.50
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölcsön	200.75
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	158.50
Oszták járdék papirban	100.00
Oszták járdék papirban	100.70
Oszták járdék aranyban	121.—
Oszták korona járdék	101.20
Oszták államsorsjegyek	154.50
Oszták magyar bank részvény	15.80
Magyar hitelbankrészvény	742.50
Oszták hitelintézet részvény	697.—
Párisi vista	95.42
29 frankos arany (Napoleon'dor)	19.08
Németbirodalmi márka	117.05
Londoni vista	289.95
20 márkás arany	28.41

A szerkesztőnőket felöltö:

Dr. VUCSKICS GYULA.

101—1903. végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a debreczeni kir. járásbírósnak 1902. Sp. III. 829/3. számú végzése folytán Korona takarékpénztár és hitelszövetkezet debreczeni cég végrehajtató javára Reizmann Jakabné gálospetri lakos ellen 3000 kor. s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le és részint felülfoglalt és 2168 kor-ra becsült bu orneműek, fehér neműek, ágyneműek, disztárgyak, ezüst nemű és ékszer stb.-ből álló ingóságok, 3000 kor. tőke ennek 1902. év Április hó 3 napjától járó 6% kamatai, 1% kezelési díj, eddig összesen: 212 kor. 57 fill. per-, végrehajtáskéret- foganatosítási, továbbá 3 kor. 50 fill. árverés tüzési költség erejéig nyilvános árverés útján eladatnak.

A bejelentett eddigi törlesztés összes: — kor. — fill.

Mely árverésnek a székelyhidi kir. járásbírósnak 1902. évi V. 710/2. sz. végzése folytán a helyszínén, vagyis Gálospetriben alperes lakásán leendő eszközlésére 1903. ik év márczius hó 6. ik napjának délelőtt 10 órája határidőül kiütetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-a értelmében a leg-többet ígérőnek becsáron alul is eladni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

A mennyiben ugyanezen ingóságok más végrehajtatók javára le- vagy felülfoglaltak vannak — az árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében mindazon végrehajtatók foglaltatók és felülfoglaltatók követelésének kielégítésére rendeltetik el, kiknek javára az árverési hirdetmény kibocsátása napjáig a foglalás már foganatosított.

Kelt Székelyhiden, 1903-ik évi február hó 1. napján.

Jóny Lajos,

167.

kir. bír. végrehajtó.

Kiadó lakás.

A Kossuth-utcai Mezey-házban a II-ik emeleten egy 6 szobás utcai lakás f. évi május 1-től kiadó.

Bővebbet a házmesternél. 180.

Van szerencsénk a t. közönség tudomására hozni, hogy a

4.2⁰os egyesített államkölcson

convertálását, vagy azok visszafizetésére való felmondását teljesen költségmentesen közvetítjük és

bármely más értékpapírok vételét vagy eladását

a legelőnyösebb módon eszközöljük.
Nagyvárad, 1903. február 20.

Biharmegyei Kereskedelmi-, Ipar- és Terményhitelbank.

Egy kert

Szilági Dezső-utca közelében magánhasználatra bére kerestetik.
Bővebbet a kiadóhivatal. 156

103—1903 vgh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti VI. ker. kir. Járásbírósnak 1902 Sp. V. 1271/3. számú végzése folytán Könyves Kálmán magy. irod. és könyvkeresk. részvénytársaság budapesti czég végrehajtójává Nagy Zoltán érmihályfalvai lakos ellen 111 kor. 40 fill. s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és felülfoglalt és 1844 kor.-ra becsült butorneműek, löszerszám stb.-ből álló ingóságok 111 kor. 40 fillér tőke, ennek 1901. szeptember hó 1. napjától járó 5% kamatai, összesen: 85 kor. 71 fill. per-, végrehajtáskérsési s foganatosítási, továbbá 3 kor. 60 fill. árverés tüzési költség erejéig nyilvános árverés útján eladottnak.

Mely árverésnek a székellyhídi kir. járásbírósnak 1902. évi V. 630/3. sz. végzése folytán a helyszínen, vagyis *Érmihályfalván, alperes lakásán leendő eszközzésére 1903-ik év február hó 25-ik napjának délután 1 órája határidőül kitűztetik* és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában meghatározott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Amennyiben ugyanezen ingóságok más végrehajtók javára le- vagy felülfoglalva vannak, — az árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében mindazon végrehajtók, foglaltatók és felülfoglaltatók követelésének kielégítésére rendeltetik el, kiknek javára az árverési hirdetmény kibocsátása napjáig a foglalás már foganatosított.

Kelt Székellyhídon, 1903-ik évi február hó 8-ik napján.

Jóny Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

166.

Hirdetmény.

A Nagyvárad takarékpénztár, Biharmegyei kereskedelmi-, ipar- és terményhitelbank, Biharmegyei takarékpénztár és Gazdasági és iparbank Rt. bejegyzett nagyvárad czégek ezennel közhírré teszik, hogy f. é. február hó 15. napjától kezdődőleg a betéti kamatlábat a következőleg állapították meg:

Az intézetek fizetnek:

1. Egy zárlattól a másik zárlatig heverő tőkék után 4 % -ot. 2. A zárlatközi időben legalább 4 hónap heverő tőkék után 3 1/2 -ot. 3. A zárlatközi időben nem teljes 4 hónap heverő tőkék után 3 % -ot. 4. Olyan tőkék után, melyek az intézetnél legalább 4 hónap hevernek de betéti idejük a zárlat által megszakítottak

olyképpen, hogy a zárlat időpontjáig még 4 hó le nem telt:

a zárlat előtti időre 3 % -ot
a zárlat utáni időre 3 1/1 % -ot

A zárlat minden év június hó 30-án és december hó 31-én eszközöltetik és a kamatok a fenti kamatláb szerint tőkésítetnek.

A 10 % os jövedelmi adót a betevő megterhelése nélkül az intézetek fizetik.

Az intézeteknél elhelyezett régi betétekre nézve a most megállapított kamatláb f. é. április hó 1-8 napjától kezdődőleg lép érvénybe.

Nagyvárad 1903 február hó 14 én.

Nagyvárad takarékpénztár r. t.
Biharm. keresk., ipar- és terményhitelbank r. t.
Biharmegyei takarékpénztár r. t.
Gazdasági és Iparbank r. t. 158.

Nagyvárad város jogügyi és gazdasági ügyosztályától.

Árlejtési hirdetmény.

Nagyvárad város tanácsától vett megbízás folytán a város új székházának közgyűlési termébe szükséges butor berendezésnek és asztalos munkáknak vállalat útján leendő biztosítására f. évi márczius 31. napjáig d. e. 10 óráig a városház nagytermében zárt ajánlati versenytárgyalást tartok.

Ajánlatot csakis írásban, zárt ajánlat útján lehet tenni s ajánlattevő köteles a 15150 koronára előirányzott munkák rajzait, a közgyűlési terem berendezési tervét, a versenytárgyalás feltételeit és a költségvetést megtekinteni és azokat aláírni, köteles továbbá kijelenteni, hogy eme terveket, rajzokat, költségvetést és feltételeket ismeri és határozmányainak magát feltétlenül alá is veti.

A vonatkozó tervek, költségvetés stb. a hivatalos órák alatt a városi mérnöki hivatal helyiségeiben megtekinthetők, az ajánlati minták ugyanitt szerezhethők meg.

Ajánlattevők kötelesek az előirányzott összeg 10 százalékának megfelelő 1515 korona értékű készpénzt vagy óvadékképes értékpapírt ajánlatukhoz mellékelni.

Árlejtőt tett ajánlata azonnal, Nagyvárad városát azonban csak az árlejtés eredménye felett hozandó határozatának jogerőre emelkedésével kötelezi.

Nagyvárad, 1903. év február hó 19.

Komlóssy József,

jogügyi és gazdasági tanácsnok.

165

901/1903. eln. sz.

Pályázati hirdetmény.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának 1903. évi február hó 12-én tartott ülésében 26/1471—1903. kgy. számú határozata értelmében a kinevezés folytán megüresedett adópenztári ellenőri s az ennek betöltésével esetleg megüresedő adóhivatali számtisztai állásokra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom eonélfogva mindazokat, akik a márczius havi rendes közgyűlésen választás útján betöltendő s a szervezeti szabályrendelet 216. §-a értelmében 1600 korona fizetés és 600 korona lakbér illetményvel javadalmazott adópenztári ellenőri állást, esetleg az üresedésbe jövő 1400 korona fizetés és 400 korona lakbérilletményvel javadalmazott I., továbbá az 1200 korona fizetés és 400 korona lakbérilletményvel javadalmazott II. oszt., végül az 1000 korona fizetés és 400 korona lakbérilletményvel javadalmazott III.-od oszt. számtisztai állások valamelyikét elnyerni óhajtják, miszerint szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényeket dr. Beóthy László főispán urhoz, mint a kijelölt választmány elnökéhez márczius hó 7-ik napjának d. u. 5 órájáig annyival is inkább nyújtásuk, mivel a későbbben leadott pályázati kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Megjegyeztetik, miszerint a megválasztandó adópenztári ellenőr a szervezeti szabályrendelet 167. §. 9. pontja értelmében egy évi fizetése kétszeresének megfelelő óvadékok köteles készpénzben vagy óvadékképes értékpapírokban a városi pénztárba letenni.

Nagyvárad, 1903. évi február hó 20-án.

Rimler Károly,
polgármester.

164

SZOBEL ADOLF

női ruha és confection készitési műterem

Nagyváradon, Fő-utca. (Bartsch-ház).

Ajánlja szakmájába vágó mindenféle ruhák divatos elkészítését, ugymint: utcaiz és estéi toillettek, angol és francia szabásu ruhákat, kosztümöket. Sport-ruhák mindennemű fazonban,

Vidéki megrendelőkötől ruhaderék beküldése kívántatik mérték helyett. 148

ALAPITATOTT: 1860.

ALAPITATOTT: 1860.

Van szerencsém a n. é. gazdaközönségnek ajánlani

legkitünőbb magvaimat.

Valódi ereti kiűntetett

takarmányrépa-fajokat.

Valódi Oberndorfi, kerek, sárga; Mammuth óriás, vörös, Eckendorfi,

Olajbogyó; Palaczk alaku, hosszú.

Államilag vizsgált, arankamentes
francia és magyar luczerna, stíriai vörös lóhere.

Pázsit díszfű-vegyülék.

Angol perje, mubar, bükköny, paprika-köles, gomborka, len stb.

Különféle gazdasági MAGVAK.

A legjobb konyhakerti VIRÁGMAGVAK és GUMÓK.

A t. gazdaközönség becses megrendeléseit legnagyobb készséggel várva, maradok kiváló tisztelettel

Dell'Orto Károly

Nagyvárad, Szent László-tér.

Képes árjegyzéket kívánatra bérmentve küldök
Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítek. 159